

จะรู้ได้ว่าการอบรมครูของท่านมีความสุข
ถ้า .....

- ☀️ อบอุ่นใจเมื่อได้อยู่ที่บ้าน
- ☀️ มีสุขภาพหรือทุกขกณิกถึงคนที่บ้านเป็นอันดับแรก
- ☀️ คัดถิ่นบ้าน เมื่อต้องจากบ้านไปไกล

สร้างสุขในบ้าน

กรมศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

โครงการสร้างเสริมสุขภาพใจ
ในชุมชนโดยชุมชน

ชื่อหนังสือ : สร้างสุขในบ้าน

จัดพิมพ์โดย : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร. 0 2951 1387
โทรสาร 0 2951 1384

พิมพ์ครั้งที่ 1 : กุมภาพันธ์ 2546

จำนวนพิมพ์ : 65,000 เล่ม

ISBN : 974-296-178-6

ออกแบบและผลิตโดย : ห้างหุ้นส่วน จำกัด อุดมศึกษา
201 ถ.บำรุงเมือง สำราญราษฎร์
พระนคร กทม. 10200
โทร. 0 2222 2762

คำนำ

ความสุขเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องการ แหล่งสร้างความสุขที่ดีที่สุดคือ ครอบครัว เพราะครอบครัวมีทั้งความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจและเห็นใจให้แก่คนทุกเพศทุกวัย แต่จากสภาพสังคม ชุมชนในปัจจุบันที่มีแต่ความเคร่งเครียด และเปลี่ยนแปลง ทำให้ความสุขในบ้านถูกบั่นทอนให้น้อยลง

หนังสือเรื่อง “สร้างสุขในบ้าน” จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติง่ายๆ ให้ประชาชนทั่วไปได้นำไปใช้ในการสร้างความสุขให้กับตนเองและสมาชิกครอบครัว

กรมสุขภาพจิต หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในหนังสือเล่มนี้จะมีส่วนช่วยให้ประชาชนได้ดูแลตนเองและปฏิบัติตัวต่อกันด้วยความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจและอยู่ร่วมกันในครอบครัวได้อย่างมีความสุขมากขึ้น

(นายแพทย์ปราชนันท์ บุญวงษ์โรจน์)

อธิบดีกรมสุขภาพจิต

สารบัญ

ครอบครัวที่มีความสุข.....	3
ครอบครัวจะมีความสุข...ถ้ามีความมั่นคง	4
ครอบครัวจะมีความสุข...ถ้ารู้วิธีอยู่ร่วมกัน	5
ครอบครัวจะมีความสุข...ถ้าทุกคนสุขภาพจิตดี	6
❖ การเลี้ยงดูลูกให้สุขภาพจิตดี	9
❖ การเลี้ยงดูลูกเล็ก (แรกเกิด - 6 ปี)	11
❖ การเลี้ยงดูลูกวัยเรียน (7-12 ปี)	12
❖ การเลี้ยงดูลูกวัยรุ่น (13-18 ปี)	13
❖ สุขภาพจิตวัยผู้ใหญ่	16
▶ เรื่องของความเครียด	16
▶ การเลิกคู่	18
▶ การสร้างความสุขในชีวิตคู่	21
❖ สุขภาพจิตผู้สูงอายุ	23
▶ การเตรียมตัวสู่วัยสูงอายุ	23
▶ ผู้สูงอายุจะดูแลสุขภาพจิตตนเองได้อย่างไร	23
▶ ลูกหลานจะดูแลผู้สูงอายุให้มีความสุขได้อย่างไร	24

ครอบครัวที่มีความสุข.....

- 😊 จะเป็นศูนย์รวมความรักความผูกพัน เอาใจใส่ และเอื้ออาทรกัน
- 😊 จะช่วยให้ไม่ต้องเผชิญทุกข์ตามลำพัง
- 😊 ยามท้อแท้เหนื่อยล้า ครอบครัวคือแหล่งพักพิงให้กำลังใจ และแก้ปัญหา
- 😊 ยามผิดพลาด ครอบครัวจะเป็นคนกลุ่มแรกที่ให้อภัย

ครอบครัวจะมีความสุข...ถ้ามีความมั่นคง

ครอบครัวที่มั่นคงคือครอบครัวที่พึ่งตัวเองได้ เลี้ยงดูครอบครัวได้ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่พอเพียง ภูมิใจที่ยินบนขาของตัวเองได้ การสร้างครอบครัวที่มั่นคงทำได้โดย

- ❖ อุดหนุน ช่วยกันสร้างฐานะครอบครัวให้มีกินมีอยู่
- ❖ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตัวเองที่มีต่อครอบครัว
- ❖ พอใจในสิ่งที่ตัวเองมี
- ❖ มีกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกัน เช่น ซื่อสัตย์ต่อกัน ไว้ใจกันได้ ไม่ก้าวร้าวรุนแรง

ครอบครัวจะมีความสุข...ถ้ารู้วิธีอยู่ร่วมกัน

ครอบครัวจะน่าอยู่และมีความสุข ถ้าร่วมมือร่วมใจกัน ปฏิบัติดังนี้

- ★ ทำงานบ้านร่วมกัน ช่วยกันคนละไม้คนละมือ
- ★ ทำสิ่งที่ผ่อนคลาย สนุกสนาน หรือกิจกรรมในโอกาสพิเศษของครอบครัวร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เทียบงานประเพณี รดน้ำผู้สูงอายุ ไม่หาความสุขที่สร้างปัญหาเพิ่มขึ้น เช่น ดื่มเหล้า เล่นการพนัน
- ★ พุดจาถนอมน้ำใจกัน พุดชื่นชมเมื่อทำสิ่งดีๆ ขอบคุนเมื่อคนอื่นเอื้อเฟื้อ ขอโทษเมื่อทำผิด
- ★ ยิ้มแย้มให้กันอยู่เสมอ จะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในครอบครัว

เมื่อคนในครอบครัวขัดแย้งกันมีแนวทางแก้ไขได้ดังนี้

- ▶ อย่าพุดกันขณะอารมณ์ร้อน ให้อารมณ์สงบแล้วค่อยพุดกัน
- ▶ ผลัดกันแสดงความคิดเห็นเมื่อฝ่ายหนึ่งชี้แจงอีกฝ่ายควรรับฟัง
- ▶ พยายามหาทางออกในการแก้ปัญหาที่ส่งผลเสียต่อทุกคนน้อยที่สุด
- ▶ บางปัญหาอาจจะแก้ไขได้ยาก ควรหาคนที่ครอบครัวให้ความนับถือช่วยให้คำแนะนำหาทางออก

ครอบครัวจะมีความสุข... ถ้าทุกคนสุขภาพจิตดี

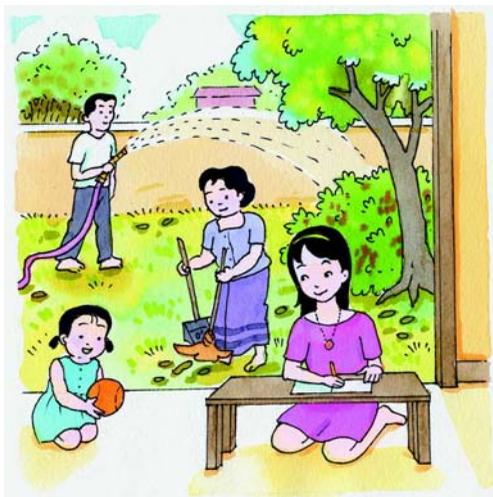
หากทุกคนในครอบครัวได้รับการดูแลสุขภาพจิต ให้มีจิตใจที่ดี อยู่ร่วมกับคนอื่นได้ เมื่อมีปัญหาที่รู้จักปรับตัวปรับใจ ครอบครัวก็จะไม่ค่อยมีปัญหา และมีแต่ความสงบสุข ทุกคนในครอบครัวควรได้รับการดูแลจิตใจดังนี้

- ★ เด็กแต่ละวัยได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม
- ★ ผู้ใหญ่รู้จักผ่อนคลายความเครียดและเลือกคู่ครองที่เหมาะสม
- ★ ผู้สูงอายุได้รับการดูแลทางด้านจิตใจ

สิ่งที่อยู่ข้างหลังความสำเร็จ
คือ ครอบครัว

บ้านคือวิมาน...
ถ้าสื่อสารกันด้วยความรัก

พ่อแม่สอนอย่าง แต่ทำอย่าง
ลูกจะไม่เชื่อสิ่งที่พ่อแม่สอน

ลูกที่อยู่ในร่ม จะบ่มไม่สุก

การเลี้ยงดูลูกให้สุขภาพจิตดี

เด็กจะสุขภาพจิตดีและมีความสุขถ้าพ่อแม่เลี้ยงดูอย่างเหมาะสม 3 ประการ คือ

- ★ เป็นเด็กดี มีความอดทน รู้อะไรควรไม่ควร มีน้ำใจ
- ★ เป็นเด็กเก่ง พึ่งตัวเองได้ คิดเป็นทำเป็น
- ★ ให้เด็กรู้จักเล่นสนุกสนาน และทำสิ่งที่ภาคภูมิใจ

หลักสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูลูกให้มีสุขภาพจิตดี

- ★ พ่อแม่ต้องให้ความรักและดูแลปกป้องคุ้มครองลูก
- ★ พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกอย่างสม่ำเสมอ
- ★ พ่อแม่ควรให้ลูกได้เรียนรู้จากประสบการณ์อื่นๆ นอกจากการเรียนในชั้นเรียน เช่น ค้าขาย ทำไร่ ทำสวน
- ★ พ่อแม่ควรมีอารมณ์มั่นคงและปฏิบัติต่อลูกอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

ข้อพึงระวังในการอบรมเลี้ยงดูลูก

- ★ **อย่า** เปรียบเทียบลูกกับเด็กอื่นหรือลำเอียง จะเป็น การสร้างปมด้อยให้ลูก
- ★ **อย่า** ตามใจลูก ทะนุถนอมลูกมากเกินไป ลูกจะ เอาแต่ใจ พึ่งตัวเองไม่ได้
- ★ **อย่า** ลงโทษลูกรุนแรงเกินความผิด ลูกจะคิดว่า พ่อแม่เกลียดชัง และหาทางออกที่ผิดๆ
- ★ **อย่า** ให้สิ่งของหรือเงินทองทดแทนความรัก ลูกจะ กลายเป็นคนเรียกร้อง เอาสิ่งต่างๆ จากพ่อแม่

การเลี้ยงดูลูกเล็ก (แรกเกิด- 6 ปี)

การเลี้ยงดูลูกเล็กให้มีสุขภาพจิตดี พ่อแม่ควรปฏิบัติ ดังนี้

- ★ โอบกอดลูก พูดคุยเล่นสนุกสนานกับลูกเสมอ ลูกจะมีความอบอุ่นใจ อารมณ์ดี และเข้ากับคนอื่นได้
- ★ หัดให้ลูกอดทน รอคอยบ้าง เช่น กินข้าวให้เสร็จก่อนค่อยไปเล่น ลูกจะได้รู้จักอดทน ควบคุมอารมณ์ตัวเอง
- ★ ฝึกให้ลูกทำสิ่งต่างๆ เองตามวัย และรับผิดชอบเรื่องของตัวเอง เช่น เล่นของเล่นแล้วเก็บเข้าที่ กินข้าวเอง พ่อแม่ควรให้คำชมเชย กอดรัดสัมผัสเมื่อเด็กทำได้ดี เด็กจะภาคภูมิใจในตัวเอง
- ★ สอนให้ลูกมีน้ำใจ เห็นอกเห็นใจ แบ่งปันคนอื่น เช่น ช่วยเหลือผู้สูงอายุ
- ★ ตอบเรื่องที่ลูกซักถาม จะกระตุ้นให้ลูกอยากรู้อยากเรียนในวันหน้า

การเลี้ยงดูลูกวัยเรียน (7-12 ปี)

เมื่อลูกเข้าสู่วัยเรียน พ่อแม่ควรส่งเสริมสุขภาพจิตลูก
ดังนี้

- ★ ส่งเสริมให้ลูกรักการอ่านหนังสือ หาหนังสือที่มีเนื้อหาที่ดีให้ลูกอ่าน เช่น บทกลอน ตัวอย่างของคนดี ลูกจะเป็นเด็กดี และรักการเรียน
- ★ สอนลูกเรื่องกฎ กติกา มารยาทสังคม และการพูดจา กับคนอื่นจะทำให้ลูกเป็นเด็กที่น่ารัก รู้กาลเทศะ อยู่ร่วมกับคนอื่นได้
- ★ ลองตั้งคำถามให้ลูกได้คิด ได้แก่ ปัญหาด้วยตัวเองบ้าง เช่น ถ้าเดินหลงทางไปจะหาทางกลับบ้านได้อย่างไร
- ★ สนใจ ชมเชยสิ่งที่ลูกทำได้ดีหรือทำสำเร็จ จะทำให้ลูกอยากทำดี
- ★ มอบหมายให้ลูกรับผิดชอบเรื่องของตัวเองและช่วยพ่อแม่ เช่น ทำการบ้านให้เสร็จทุกวัน เก็บที่นอนพับผ้า
- ★ สอนลูกผู้หญิงให้รักนวลสงวนตัว ระวังการแต่งเนื้อแต่งตัว สอนลูกผู้ชายให้เกียรติปฏิบัติต่อผู้หญิงด้วยความสุภาพ

การเลี้ยงดูลูกวัยรุ่น (13-18 ปี)

การเลี้ยงดูลูกวัยรุ่นให้มีสุขภาพจิตดี ทำได้โดย

- ★ ให้ความรัก ความสนใจ ใกล้ชิดกับลูกเหมือนลูกวัยอื่นๆ ฟังลูกให้มากขึ้นและพยายามหากิจกรรมทำกับลูกเสมอ เช่น ไปซื้อของด้วยกัน ไปเที่ยวด้วยกัน และชมเชยลูกเมื่อลูกคิดดี ทำดี
- ★ วัยรุ่นอยากรู้ อยากลอง ทำให้บางครั้งทำสิ่งที่ผิดพลาดหรือแตกต่างจากที่พ่อแม่คุ้นเคย พ่อแม่ไม่ควรแสดงความหวังดีหรือความรักด้วยการดุด่า เพราะวัยรุ่นเข้าใจว่าการดุด่าคือ การแสดงความเกลียดชัง แต่การเตือนและการให้อภัยคือ ความหวังดี
- ★ พูดคุยกับลูก ชักจูงให้ลูกรู้จักใช้ชีวิตอย่างฉลาด วางเป้าหมายชีวิตของตัวเอง ให้คิดถึงอนาคต อย่าคิดแต่ความสุขเฉพาะหน้า
- ★ สนับสนุนให้ลูกพัฒนาความสามารถส่วนตัว เช่น งานช่าง ดนตรี กีฬา เพื่อให้ลูกใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ และมีความภาคภูมิใจในตัวเอง
- ★ ยอมรับและชื่นชมในสิ่งที่ลูกมี ไม่คาดหวังในสิ่งที่เกินความสามารถของลูก
- ★ พ่อแม่ควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต จะทำให้วัยรุ่นเชื่อถือไว้วางใจและปรึกษาหารือเมื่อมีปัญหา

พ่อแม่ควรทำอะไรเมื่อขัดแย้งกับวัยรุ่น

บางครั้งวัยรุ่นอาจมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น ติดเกมตู้ ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย กลับบ้านดึก ทำให้มีเรื่องขัดแย้งกับพ่อแม่ แนวทางสำหรับพ่อแม่ในการแก้ไขความขัดแย้งกับลูกวัยรุ่นคือ

- พ่อแม่ไม่ควรพูดจากับลูกเมื่อต่างฝ่ายต่างมีอาการโกรธ ควรพูดจากันเมื่ออารมณ์สงบแล้ว
- รับฟังเหตุผลของลูกก่อนจะตัดสินว่าลูกผิดหรือถูก อย่าใช้วิธีชกใช้ ตบหรือจิก จับผิด ลูกจะปิดบัง ไม่พูดความจริง
- ชี้แจงให้ลูกเข้าใจว่าสิ่งที่ทำจะเกิดผลเสียต่อตัวเอง และผู้อื่นอย่างไร
- กำหนดกฎเกณฑ์ที่ลูกปฏิบัติตามได้ เช่น กลับถึงบ้านไม่เกิน 6 โมงเย็น ซื้อเสื้อผ้าใหม่ไม่เกินปีละ 1 ครั้ง

แนวทางการปฏิบัติตัวของวัยรุ่น เพื่อป้องกันและแก้ไขความขัดแย้งกับพ่อแม่

- ★ หากวัยรุ่นอยากมีอิสระก็ต้องรับผิดชอบในหน้าที่ที่มีด้วย เช่น อยากร่วมกับเพื่อนก็ต้องทำงานบ้านให้เสร็จเรียบร้อย
- ★ วัยรุ่นมีความต้องการอะไรก็ควรพูดให้พ่อแม่เข้าใจ อย่าคิดว่าพ่อแม่จะเข้าใจเองได้ เพราะวัยและยุคสมัยต่างกัน
- ★ วัยรุ่นควรเข้าใจว่าถึงแม้พ่อแม่จะจู้จี้ ซักไซ้เรื่องส่วนตัวมาก ก็เป็นเพราะความรักและความห่วงใย
- ★ หากวัยรุ่นมีเรื่องขัดแย้งกับพ่อแม่และแก้ไขไม่ได้ไม่ควรใช้วิธีการแก้ไขที่ไม่เหมาะสม เช่น หนีออกจากบ้าน ดื่มสุรา ใช้ยาเสพติด แต่ควรรหาเพื่อนหรือผู้ใหญ่ที่ไว้วางใจช่วยเหลือ หรือปรึกษาหาทางออก

สุขภาพจิตวัยผู้ใหญ่

วัยผู้ใหญ่ชีวิตจะประกอบด้วยเรื่องสำคัญๆ คือ การสร้างครอบครัวและการทำงาน ซึ่งทั้งสองสิ่งอาจก่อให้เกิดความเครียดที่บั่นทอนความสุขในชีวิต

เรื่องของความเครียด

ความเครียดเกิดจากการเผชิญปัญหาชีวิต เช่น เงินทองไม่พอใช้จ่าย ทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว หากปัญหาไม่เกินกำลังแก้ไข เราก็จะไม่เครียด แต่ถ้าปัญหาหนัก ก็จะทำให้เกิดความเครียดขึ้นได้

ความเครียดส่งผลต่อร่างกายและจิตใจ เช่น ปวดศีรษะ คิดมาก นอนไม่หลับ กินข้าวไม่ลง หงุดหงิด ทะเลาะกับคนรอบข้าง น้อยใจง่าย ซึมเศร้า บางคนพยายามหาทางผ่อนคลายความเครียดด้วยวิธีผิดๆ เช่น สูบบุหรี่ ดื่มสุรา จะทำให้เกิดปัญหาอื่นตามมามากขึ้น

วิธีผ่อนคลายความเครียดที่ถูกต้องและ ทำได้ง่าย คือ

- ★ เลือกทำสิ่งที่เพลิดเพลิน มีความสุข เช่น เล่นกีฬา ดูหนัง พุดคุยกับเพื่อน
- ★ ปรับความคิดเสียใหม่
  - ◇ คิดอย่างมีเหตุผล ไม่คิดฟุ้งซ่าน
  - ◇ คิดในแง่ดี คิดว่าคนลำบากกว่าเรายังมี
  - ◇ คิดให้อภัย เพราะไม่มีใครทำถูกต้องเหมาะสมทุกอย่าง
- ★ ปรึกษาหารือคนที่ไว้ใจหรือมีประสบการณ์
- ★ ถ้าเครียดมากให้ปรึกษาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใกล้บ้าน

การเลือกคู่

คนส่วนใหญ่เมื่ออย่างเข้าวัยหนุ่มสาว มีงานอาชีพมั่นคง ก็จะนึกถึงการหาคู่ครอง การเลือกคู่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะคู่ครองที่เหมาะสมกันย่อมทำให้ชีวิตคู่และครอบครัวมีความสุข การเลือกคู่ครองควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- ★ เลือกคนที่รักและเข้าใจซึ่งกันและกัน อย่าเลือกเพราะทดแทนการสูญเสีย จากการอกหัก หรือต้องการหนีความเป็นโสด
- ★ เลือกคนที่มีอารมณ์มั่นคง มีเหตุผล เป็นผู้ใหญ่
- ★ เลือกคนที่ยอมรับข้อบกพร่องกันได้ เพราะเมื่อแต่งงานแล้วข้อบกพร่องนี้ก็ยังคงอยู่
- ★ เลือกคนที่เลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ มีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อครอบครัว
- ★ ก่อนใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน ควรตรวจสุขภาพและปรึกษาแพทย์เรื่องโรคติดต่อ หรือโรคที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม

คู่ที่มีการเตรียมตัวเตรียมใจ
ย่อมได้กำไร ในการใช้ชีวิตคู่

ชีวิตคู่มีคุณค่า....
เกินกว่าจะปล่อยให้หลุดลอยไป

**ความร้อนพิสูจน์ทอง นาก
ความทุกข์ยาก พิสูจน์คน**

ความอ่อนโยนมีชัยต่อความแข็งกระด้าง

การสร้างความสุขในชีวิตคู่

สามี ภรรยาจะร่วมกันสร้างความสุขสดชื่นให้แก่กันโดย

- ★ ให้ความสำคัญแก่กันและกัน สนใจเรื่องที่อีกฝ่ายพูดคุยหรือต้องการ
- ★ สร้างอารมณ์ขันหรือความสนุกสนานเมื่อได้อยู่ร่วมกัน
- ★ ใช้คำพูดที่แสดงความรักชื่นชม หรือฟังแล้วสบายใจเสมอ
- ★ เป็นเพื่อนร่วมสุขร่วมทุกข์ เมื่อมีความทุกข์ปลอบใจให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือเติมกำลังใจ
- ★ ยอมรับในสิ่งที่เขาเป็น
- ★ ซื่อสัตย์ให้เกียรติซึ่งกันและกัน

หากมีความขัดแย้งกันควรใช้วิธีการ

- ★ พูดคุยปรึกษาหารือกันเมื่อทั้งสองฝ่ายควบคุมอารมณ์โกรธได้แล้ว
- ★ บางเรื่องที่อาจจะตกลงกันไม่ได้ ควรใช้วิธีขอร้องกัน
- ★ บางเรื่องที่แก้ไขได้ยาก จำเป็นต้องอดทน ให้พยายามคิดถึงส่วนที่ดีของอีกฝ่ายซึ่งมีอยู่อีกมาก ก็จะเป็นกำลังใจให้สามารถระงับชีวิตคู่อยู่ได้

ข้อพึงระวังสำหรับคู่สมรส

- ★ **อย่า** จ้องจับผิด ควรมองส่วนที่ดีของคู่สมรส
- ★ **อย่า** คิดว่าตัวเองเก่ง ไม่มีเขาเราก็อยู่ได้ ควรภาคภูมิใจในคุณความดีและคุณค่าของคู่สมรส
- ★ **อย่า** ทำให้อีกฝ่ายหมดความอดทน ควรคิดถึงจิตใจของเขาบ้าง

สุขภาพจิตผู้สูงอายุ

การเตรียมตัวผู้สูงอายุ

การเตรียมตัวผู้สูงอายุจะช่วยให้ใช้ชีวิตยามแก่เฒ่าอย่างมีความสุข ผู้ที่อยู่ในวัยกลางคนควรเตรียมตัวเข้าสู่ผู้สูงอายุ ดังนี้

- ★ เก็บเงินทองเพื่อใช้จ่ายในวัยสูงอายุ เพราะโอกาสที่จะทำมาหากินมีน้อยลง
- ★ พยายามรักษาสุขภาพให้แข็งแรง ดูแลจิตใจให้แจ่มใสอยู่เสมอ
- ★ วางแผนการใช้ชีวิตในช่วงสูงอายุ เช่น เข้าชมรมผู้สูงอายุ หางานอดิเรกที่จะทำแก้เหงา

ผู้สูงอายุจะดูแลสุขภาพจิตตนเองได้อย่างไร

ผู้สูงอายุควรดูแลตนเองให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตดี ดังนี้

- ★ พยายามดูแลรักษาสุขภาพร่างกายเช่น กินอาหารที่มีประโยชน์ อยู่ในที่โปร่งสบาย เจ็บป่วยต้องรีบรักษาอย่างถูกต้อง
- ★ ไม่คิดเรื่องที่ทำให้ใจเป็นทุกข์ พยายามทำสิ่งที่ดีช่วยให้จิตใจสงบ
- ★ มีใครสักคนเป็นเพื่อนพูดคุยเสมอ เช่น เพื่อนบ้าน
- ★ หางานอดิเรกหรือสิ่งที่ชอบทำ หรือทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ไม่อยู่เฉยปล่อยเวลาให้ผ่านไป

- ★ พยายามทำตัวให้ทันสมัยโดยติดตามข่าวสารเสมอ เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ
- ★ คอยเป็นที่ปรึกษา ให้กำลังใจ และช่วยเหลือเมื่อ ลูกหลานต้องการ

ลูกหลานจะดูแลผู้สูงอายุให้มีความสุขได้อย่างไร

- ★ ปฏิบัติต่อท่านด้วยความเคารพ ให้เกียรติยกย่อง ท่านเสมอ
- ★ เอาใจใส่ทุกข์สุขของท่าน ยามเจ็บป่วยดูแลพาไปรับ การรักษา จะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกอบอุ่นใจ
- ★ มีน้ำใจช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆ ที่ท่านไม่สามารถ ทำเองได้
- ★ พุดคุย รับฟัง เปิดโอกาสให้ท่านได้เล่าประสบการณ์ ในอดีต บางเรื่องอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนิน ชีวิตของคนรุ่นหลัง
- ★ ผู้สูงอายุชอบซักถาม ย้ำเตือนเรื่องต่างๆ เป็นการ แสดงความรักความห่วงใยที่ท่านมีต่อลูกหลาน ลูกหลานควรเข้าใจท่าน
- ★ สนับสนุนให้ท่านได้มีกิจกรรมทำตามความสนใจ และตามกำลัง

รายชื่อคณะที่ปรึกษาและคณะทำงาน จัดทำหนังสือ “สร้างสุขในบ้าน”

ที่ปรึกษาทางวิชาการ

1. นายแพทย์ปราชญ์ บุณยวงศ์วิโรจน์	อธิบดีกรมสุขภาพจิต
2. นายแพทย์สุจิต สุวรรณชีพ	ที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต
3. แพทย์หญิงศรีวรรณ พูลสุวรรณสิทธิ์	รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต
4. นายแพทย์ประเวช ตันติพิวัฒนสกุล	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสุขภาพจิต
5. นางสุชาดา สาครเสถียร	รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสุขภาพจิต
6. นางสาวสมพร อินทร์แก้ว	กลุ่มงานพัฒนาระบบงานสุขภาพจิต

คณะทำงาน : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต

1. นางสาววิไล เสรีสิทธิพิทักษ์	กลุ่มงานพัฒนาระบบงานสุขภาพจิต
2. นางเยาวนาฏ ผลิตนนท์เกียรติ	กลุ่มงานพัฒนาระบบงานสุขภาพจิต
3. นางสาวจุฑาธิป วัชรานนท์	กลุ่มงานพัฒนาระบบงานสุขภาพจิต
4. นางสาวสิริกุล จุลศรี	กลุ่มงานพัฒนาระบบงานสุขภาพจิต
5. นางสาวนันท์นภัส ประสานทอง	กลุ่มงานพัฒนาระบบงานสุขภาพจิต
6. นางสาวพัชริน คุณค้ำชู	กลุ่มงานพัฒนาระบบงานสุขภาพจิต